

Dětský orchestr působí už několik let v Základní škole Kořenského. Založit se ho podařilo díky Nadačnímu fondu Harmonie. Ten přitom vznikl vlastně náhodou. „Viděla jsem v televizi německý dokument o projektu El Sistema ve Venezuele. Film ukazoval, jak děti pomocí hudby vyrostly, jak se z nich staly děti s budoucností, které se chytly muziky, a ta jim otevřela dveře do světa. Nadchlo mě to,“ poznamenává zakladatelka Harmonie Milada Choluřová.

Milada Choluřová:

Dětem pootevíráme dveře do světa hudby

PŘIPRAVILA ZUZANA PŮROVÁ, FOTO ARCHIV FONDU, PETR MACHAN

● Proč jste se vlastně rozhodla Nadační fond Harmonie založit?

Byla to náhoda, viděla jsem v televizi německý dokument o projektu El Sistema ve Venezuele. Film ukazoval, jak děti pomocí hudby vyrostly, jak se z nich staly děti s budoucností, které se chytly muziky, a ta jim otevřela dveře do světa. Nadchlo mě to. A protože jsem měla čas a možnost se tomu věnovat, ponořila jsem se do toho. Vždyť i tady je spousta dětí, které nemají žádnou náplň volného času, koukají doma na televizi nebo se potulují venku a nedělají nic, co by je mohlo do života ovlivnit. Přitom přece vždy platilo rčení, že Co Čech, to muzikant! Takže to byla velká náhoda, že jsem si tenkrát zapnula televizi, kdybych to neudělala, Harmonie by nevznikla.

● Co následovalo?

Zjišťovala jsem si vše dostupné o programu El Sistema. Naivně jsem se domnívala, že s mým nápadem zajdu za pár lidmi, všichni se nadchnou jako já a nebudu vědět co z darů zafinancovat dřív. Nic z toho se však nestalo. Já jsem povoláním filolog, nikoliv muzikant. Přitom všude ve světě zakládali odnože El Systemy muzikanti, co muzikanti, slavní muzikanti! V Itálii Claudio Abbado, v Anglii Julian Lloyd Webber. Takže jsem založila Nadační fond Harmonie, sháněla jsem kontakty všude možně. A mezitím se objevovaly zádrhele. Třeba ten, že metodika výuky dětí je tak jiná, že je nejdříve třeba proškolení lektory. Ty jsme

posílali do Vídně, v Rakousku El Sistema už fungovala.

● Mottem El Systemy a tedy i Harmonie je „Měnit život hudbou“. Kolika dětem už takhle byl život změněn?

Spočítat přesně se to nedá, ale odhadem jsou to statisíce dětí. Ale pozor, my si neklademe za cíl z každého jednotlivého dítěte udělat profesionálního muzikanta. My jim jen nabízíme šanci, aby přes hudbu zjistily, kdo jsou, co chtějí dělat. Máme příběhy dětí, které byly odpisované, kterým nikdo nevěřil. A díky hudbě se na svět začaly dívat jinak. U nás je samozřejmě situace jiná, než ve Venezuele, ale i v Česku jsou děti znevýhodněné. Ale to my neřešíme, v našem orchestru nikdo nepozná, že některé dítě má startovní čáru horší. Všechny děti jsou na tom na začátku stejně, neumějí nic, hudební nástroj drží poprvé v ruce, společně si pomáhají a posouvají se dopředu.

● A princip tedy spočívá v čem?

Nejde o hudební vzdělávání, to má přece v Česku ohromnou tradici a sílu. Náš projekt je sociální, hudba je prostředkem k tomu, jak dětem pomoci překonat nástrahy ulice, ráda říkám, že náš orchestr je malý hudební gang. Princip spočívá v tom, že děti mají možnost se něco naučit, v něčem se zlepšovat, mají šanci trávit čas smysluplně a navíc být součástí „něčeho“ – hudebního orchestru.

● Venezuela je ale přece jen o hodně jiná než Česko...

Mají ale společné to, že se děti stejně radují z muziky a je jedno, jestli žijí v Česku nebo ve Venezuele. Ale ano, každý, za kým jsem v začátcích Fondu Harmonie přišla, mi říkal: Tady jsi v Česku, ne ve Venezuele! Tady máme kvalitní vzdělávání. Ale tohle je přece něco navíc. I v Česku je velké množství dětí, které nemají žádné kroužky,

El Sistema

■ Nadační fond Harmonie je součástí celosvětového hnutí El Sistema. Tento hudební projekt vznikl před čtyřiceti lety ve Venezuele. Hlavní ideou El Systemy je přesvědčení, že hudba má být dostupná pro každé dítě.

■ Systém hudebního vzdělávání El Sistema vybudoval José Antonio Abreu, venezuelský dirigent, pianista, ekonom a politik proto, aby všechny děti bez ohledu na původ či sociální situaci jejich rodiny dostaly možnost věnovat se hudbě. Venezuelský orchestr Simona Bolívara dnes patří k předním orchestrům, vznikla dokonce i Státní nadace pro národní mládežnický a dětský orchestr, dnes jich El Sistema sdružuje 180 s 350 tisíci žáky a 20 tisíci učiteli.

žádné zájmy. Byly chvíle, kdy jsem málem podlehla a říkala si, že to asi vážně nemá smysl. Ale pak jsem zjistila, že Sistemu zakládají v Anglii, Dánsku, Itálii, Švédsku, Německu a Rakousku. Sešla jsem se s jejich zástupci a řekla si, že když to funguje tam, proč v Česku ne? Chytila jsem druhý dech a teď Harmonie patří mezi zakládající členy El Systemy Evropa.

● **Existuje nějaký důkaz, že děti ve světě zapojené, utekly problémovému životu?**

Dokládají to třeba výsledky z britského Liverpoolu. Tam El Sistema probíhá pod patronátem tamní filharmonie. Pět let se tam pracovalo na studii, která měla doložit, jak projekt na děti působí. Výsledky jsou neuvěřitelné. Na počátku to byly děti s naprosto nejhorším prospěchem, bez jakékoliv šance, že v životě něco dokážou, byly to děti, kterým nikdo nevěštil budoucnost. Pravidelně podobně by skončily jako rodiče, ti byli velmi často dlouhodobě nezaměstnaní, řada měla potíže s alkoholem a drogami. Po pěti letech se škola, kam děti docházely, dostala z naprostého dna sledovaných anglických škol do nadprůměru. Za prvé děti začaly do školy chodit, protože tam přece měly orchestr, za druhé se jim zásadně zlepšily studijní výsledky a po základní škole šly dál studovat, což od nich nikdo neočekával.

● **Na kolika školách v Česku Nadační fond Harmonie působí?**

Jsme na dvou, v Praze 5 a v Praze 9. Mohli bychom být i na více školách, ale financování je nákladné. Tím, že jsme sociálně preventivní program, ale zároveň i vzdělávací a kulturní, tak se nevejdeme do žádné škatulky. Shánět peníze je téměř nadlidský úkol. Přitom příklady ze zahraničí ukazují, že ve finále nejde jen o prospěch pro děti samotné, ale i pro jejich

okolí. Četla jsem třeba rozhovor s bankéřem, jehož banka podporuje Sistemu ve Venezuele a v Americe. Ptali se ho, proč dává podporu zrovna tomuto projektu. Vysvětlil, že v místě, kde je projekt podporován, je „klid na práci“. A další příklad. V jednom místě v Americe, kde Sistema funguje, se autobus plný dětí vydával na koncert. A za tamní ředitelkou přišel s díky policista. Řekl jí, že od té doby, co se děti věnují hudbě, tam ubylo problémů.

● **Vy ale nemusíte shánět jen peníze, ale také podporu od profesionálních hudebníků, známých osobností...**

Máme dva zásadní patrony, a to herečku Simonu Stašovou, která s námi spolupracuje od samého počátku a druhým rokem je zapojený špičkový klavírní virtuos Ivo Kahánek. Pro něho projekt El Systemy nebyl neznámý, mezi hudebníky se o něm samozřejmě ví. Ivo pro naše děti hraje, velmi nám pomáhá, Simona stejně tak. Dodržujeme tři zásady celosvětové Systemy, program je pro všechny děti, je zadarmo a má být na co nejvyšší profesionální úrovni. Protože děti tohle poznají! Spolupracují s námi na pozicích lektorů konzervatoristů, máme pět lektorů a dva dirigenty. Podmínkou je, aby byli profesně na výši. Všechny děti se učí najednou, třeba deset dětí pohromadě, není to tak, že jedno dítě má pro sebe lektora, v tom je to samozřejmě složitější. Děti pracují s lektorem a na konci se sejdou s dirigentem a zahrají s orchestrem to, co se naučily. V orchestru jsou děti různě staré, mezi sebou si pomáhají, funguje to úžasně. Když jsme začínali, měly děti předsudky vůči sobě. A najednou po letech fungují na bázi rodiny. Je neuvěřitelné a úžasné, jak je společná práce dokázala stmelit a zbavit nějaké nesnášenli-

vosti. Děti musejí každé dva měsíce veřejně vystupovat, a to jim dodává neuvěřitelné sebevědomí. I když začátky byly těžké. Dostali jsme se až do tragikomické situace. Děti spolu hrály pouhé tři měsíce a dostali jsme pozvánku do Rudolfiny, kde měly děti hrát k výročí 17. listopadu. Uvědomte si, že spolu hrály tři měsíce a měly jít rovnou do Rudolfiny, polévalo nás z toho horko! A děti to zvládly!

● **A výzva muselo být i pozvání do Švédska, kde se tradičně koná soustředění orchestrů inspirovaných El Sistemou...**

Dětem to nesmírně pomohlo. Do Švédska se sjíždí orchestry z celé Evropy, byly tam i děti z Kanady a Ameriky. Velmi intenzivně se tam cvičí a potom orchestr společně zahraje. Naše děti se staly členy šesti set členného orchestru z celého světa. Strašně je to nakoplo, byl to velmi silný zážitek.

● **Kdybyste tehdy nezhledla ten dokument o El Sistemě, věnovala byste se něčemu jinému, nějaké řekněme jiné veřejně prospěšné činnosti?**

Asi takhle naplno bych se do ničeho nepustila, ne s takovou vervou. Určitě bych podporovala jednotlivé existující projekty. Netušila jsem tehdy, že to budu muset celé vybudovat a se svým týmem to táhnout. Takže znovu opakuji, nevidět ten dokument, bylo by vše jinak. Ale když vidím, co všechno se povedlo, jak jsou děti šikovné, jak se do práce orchestru zapojují celé rodiny, je to velké zadostiučinění. Děti se před mámou a tátou mění, získávají sebevědomí, mají něco svého. Ředitel jedné ze škol kde působíme, mě velmi potěšil. Řekl mi, že naše děti o přestávkách na chodbě velmi snadno pozná, protože nemají zapotřebí vyvádět...

● **Takže pro hudbu se dokonce nadechnou nejen děti, ale i rodiče, kteří tomu třeba zpočátku moc nevěřili?**

O programu se říká, že díky němu rodiče poznají své děti v úplně jiném světle. Zase mám příklady ze zahraničí. Ve Skotsku začal projekt v místě hrůzy, byly tam problémy s drogami, alkoholem, naprosto příšernou nezaměstnaností. Cíleně tam Systemu založili a co tam děti dokázaly, je neuvěřitelné, změnily totiž i své okolí. Motto „Měnit život hudbou“ se tak netýká jen dětí, ale i jejich okolí.

● **Součástí Harmonie je i vaše dcera, přišlo to samo?**

Dcera se mnou Nadační fond Harmonie založila a věnuje projektu hodně svého volného času. Mně pomáhá celá rodina, každý někdy dostane nějaký úkol a zapojí se. A já si toho moc vážím. Na začátku si asi všichni mysleli, že jsem se zbláznila, ale podporovali mě. A když uviděli výsledky, měli radost i za mě.

● **Co musí české dítě udělat proto, aby se mohlo stát součástí orchestru Nadačního fondu Harmonie?**

V Praze 5 a 9 máme přípravku, rok se děti připravují a poté se připojí k orchestru. Ale pozor, děti opravdu musejí docházet na hodiny hudby, a to třikrát týdně. V Praze 5 působíme v Základní škole Kořenského a není podmínkou, že dítě musí do školy docházet. Dítě nemusí projít žádným přijímacím řízením. Máme minimálně tři děti, které by hudbu mohly studovat, které jsou velmi nadané. Připomínám, že tohle přitom nebyl cíl, nešlo nám o to z nich vychovat muzikanty.

● **A co s těmi nadanými dětmi bude? Máte šanci jim pomoci jít dál?**

Už koukáme po nadacích, které by jim pomohly jít dál, třeba jim zajistily stipendium na konzervatoři. My dětem otevřeli dveře do světa hudby, jestli je oni otevřou dokořán, to už je na nich. Připouštím ale, že

Milada Choluřová

■ Zakladatelka NF Harmonie, vystudovala obor anglistika – bohemistika na FF UK v Praze. Pracovala v zahraničním vysílání Českého rozhlasu jako redaktorka a hlasatelka. Připravovala a natáčela rozhovory se známými osobnostmi klasické i populární hudby, dramatického a výtvarného umění a filmu. V jejím pořadu vystupovali dirigenti Václav Neuman, Charles Mackerras, Leonard Slatkin a Neville Marriner, vynikající sólisté John Lill, Garrick Ohlsson, Eugene Indjic, režiséři Miloš Forman a Jiří Menzel, spisovatelé John Udpike, William Styron a William Saroyan, hudebníci a herci Benny Goodman, Timothy Dalton, Barbra Streissand, Johnny Cash, Ray Charles, Elton John a mnoho dalších.

■ Zkušenosti v neziskovém nadačním sektoru získala jako ředitelka pražských poboček CDC (Citizens Democracy Corps se sídlem ve Washingtonu DC) a CNŽ (Centrum nezávislé žurnalistiky se sídlem v New York Times), které připravovaly rozsáhlé vzdělávací programy v České republice. Nadační fond Harmonie založila na podzim roku 2009.

je mimořádný pocit, že v tom množství dětí se najdou takové, které v hudbě mohou něco dokázat.

● **A jsou ve světě špičkoví hudebníci, kteří El Systemou prošli?**

Například náš rakouský dirigent. Anebo Gustavo Dudamel, v současnosti jeden z nejlepších

světových dirigentů a šéfdirigent losangeleské filharmonie. Výjimečných muzikantů je celá řada.

● **O čem v souvislosti s Harmonií sníte?**

Přála bych si, aby šanci žít hudbou, dostalo co nejvíce dětí. I v Česku jsou děti, kterým je ouvej, a hudba by jim pomohla.

INZERCE V5-1134

**Prezentujte své produkty či služby
ve Vánoční příloze
lokálního pražského magazínu Vaše 5
(vánoční tipy, dárky, trhy, akce)**

**Vaší nabídku uvidí
více jak
100 000 obyvatel
Prahy 5!!!**

Inzertní uzávěrka: 2. 12. 2016

**Pro více informací volejte Věru 605 234 832
nebo pište na e-mail: vera.kolackova@a11.cz**

